

بە درىژايى ميژۋوى بىندەستى لە تىڭۆشاندا بوين

كۆمەلڭگاگەششمانەو. بىژ نىمۈنە كىسىپكاڭاكتىك كەلايەنگىرى فكىرىكە، لەگەل كەسەكەى تر كەلايەنگىرى فكىرىكى كەيە، دەكۈنە قەلسە گىران و شكاندىنى شەخسىەتى و تەنانت برىنى ھەموو پىۋەندىەكى كۆمەلايەتى لە گەل شەخسى ئامازە پىى كراو. ئەوە گەورەترىن قەيرانى كۆمەلايەتية، كە گەلىك توشى دەيىت. كاتىك بىرو باوەر دەكەۋىتە پىش ھەستى نەتەوايەتى ھەر مىلەتىك، ئەوە ئىنخافى كۆمەلاتى لە نىۋو ئەم گەلدا روى داوە. ئەوەمان لەبىر نەچىت كە زۆر كات دەيىسىتىن، ئىمە بەر لە ھەموو شتىك مەۋقەين(ژن يان ۋىپاۋ)، دواتر كوردىن، دواتر لايەنگرى بىرو باوەرىكىين. كەواتە خالى ھاۋبەشمان زۆرە، بەر لەۋەى بگەۋىنە ململانتىۋ. لەو ململانتە بىچگە لە زەرەرى خۇمان و قازانخى داگىركەران و ناخەزانى گەلەكەمان ھىچى ترى لى ناكەۋىتەو. لە كاتىك دا كە رۆلەكانى گەلەكەمان لە بن پەتى سىدارەن، ھەر رۆژ شەھىد بە شەھىدەكانمان زىاتر دەيىت، ئەم ئاكۆكيە فكىرانە با ۋەلا بىەين و بگەۋىنە دانوساندن و ھەنگاۋ بژ كۆنگرەيەكى نەتەۋەيى ھەل ھېتىن. ئەوە كەمترىن كارە كە دەبىى بىكەين بژ ئەۋەى خويىتى شەيپىدانمان لە سەر زەۋى وشك نەبىتەۋە و ھەر رۆژ رومەتى داىكانى گەلەكەمان بە فرمىسك تەر نەيىت.

نىگار عنايەتى

بەرخۇدان و قارەمانىەتيةكى بىى ۋىنە بوۋە. ھەر لاپەرەيەكى ئەو ميژۋوۋەمان بە خوينى ھەزاران شەھىدى گەلەكەمان نوسراۋەتەو. دەمژمىرييشمان بە بىى تۆمار كردنى رووداو بە تال نەھىشتوۋە. لە كاتىك دا كە ئىمە خاۋەن ئەو ميژۋوۋە پىر بەھايەن، بەلام ئەگەر چاۋ لە بارودۇخى ئەمرۆى گەلەكەمان دەكەين، ھەست پەرە دەكەين ، ئەم گەلە شاياىنى ئەو ەنىە ئشاۋى لىى بە سەر بىيت. ئاكۆكيەكانى ناوخۇيى و سەرقال بوون بە شەرى فكىرى لە نىۋان جىزەبەكاندا، ئامانجى سەرەكى، كە تىڭۆشانە، بژ يەگگرتن و خەباتە بژ ئازادى و رزگارى گەل لە بىر كراۋە. ئەوە لە كاتىك دايە كە تىرافىكە تىپلۆماتىەكانى نىسۋان داگىركەرانى كوردىستان و زلھىزان، لە ناۋچەكەدا روى لە زىاد بوۋنە و ھەر رۆژ لە نانەۋەى پلان بژ سەر گەلەكەمان بە مەبەستى ئىپكارو ئىمحا و لە نىۋو بىردن گەلەكەمان دادەريژرىت. لە سىدارە دانى رۆلەكانى تىڭۆشەرى كورد لە زىندانەكانى ئىيران، لەلايەكى كەۋە ئاستەنگ كردنى تەنانت زمانى كوردى و بەر فراۋان كردنى ئۆپەراسىۋنەكان لە باكۆرى كوردستان و كېشە درووست كردن بژ بەريۋە بىردنى مادەى ۱۶۰ گەرانندەۋەى ناۋچە دابراۋەكان بژ سەر ھەرىمى خۇبەريۋە بەرى باشور، و ئىنكار كردنى ناسنامەى بە مىليۇنان كورد لە باشورى رۆژشاۋى ۋلاتەكەمان نىىششاندەرى ئەم راسىىتىەيە.

ئىستا لە جى ئەۋەى خەباتى نوپنەرانى كورد كە دەيان جىزب و لايەنى لىى كەۋتۆتەۋە و ئاكۆكى فكىرى نىۋانىان لە ئاستىكى بەرز دايە و كەمتر نەبۆتەۋە، كە بىى گۆمان ئەۋەش دەستى داگىركەران و جاسوسانى دۆژمنانى گەلەكەمانى تىندايە، ھەر دەچىت ئەم ئاكۆكيە دەيىتە گرپىۋچكەيەكى كە و ئاستەنگ بىژ لىكنزىك بوۋنەۋە و دانوساندن. ئەۋە لە كاتىك دايە كە ئەم ئاكۆكيە كەۋتۆتە نىىو

بە درىژايى ميژۋو گەلى كورد كەۋتۆتە بەر ھىزشىى داگىركەران، و ھەر دەم لە لايەن داگىركەرانىى كوردستانەۋە بژ بەرژۋەۋەندىە كاتىەكانى خۇيان، كورديان كرذۆتە قوربانى ويست و داخۋازيەكانيان. ئەۋە راستىەكىى حاشا ھەل ئەگرە كە بە درىژايى سەدان سال بىن دەستى و كويلە بوون و نەبوونى ئيرادەى سەرەبخۇى سياسىى، گەلى كورد، توشى قەيرانى كۆمەلايەتى و سياسىى ، ئابورى يىت. لە كاتىك دا كە بە درىژايى ميژۋوى بن دەستى لە تىڭۆشاندا بوين بژ بە دەست ھىنايى ئيرادەو و سەرەبخۇيى فكىرى، بە ھەمان ئەندازەش دوژمنانى گەلەكەمان لە پىلان گىراندا بوون بژ ئەۋەى زياتر زنجيرەكانى كويلە بوون بە دەست و لاقى گەلەكەمانەۋە گرئ بدەن. ھەر كات بە مەبەستى دانوساندن لە گەل داگىركەران لە سەر مىزى گفتوگۆ بژ بەستنى پەيمان، رېيەرەكانمان دادەنىشتىن، ئەۋكاتە ھەستمان بەۋە دەكرد كە بژ جارىكى كە فرىو دراۋين و جەستى لە خۋوين ھەلكىشاۋى رېيەرەكانمانىيان بە ھەديە بىىژ دەگەراندىنەۋە. لاۋاز بوونى فكىرى سياسىى و ھەلئەسەنگاندنى رەۋشى كاتى و نا سەر بەخۇيى فكىرى و پشت بەستەن بە بېگانە، ھۆكار گەلىكن لە سەرئەكەۋتنى تىڭۆشانمان بژ ئامانچ و مەبەستى ھاۋبەش كە ئازادى بوو. ئەۋەش ۋاى كرەبۋو كە ھەر كات،

سەرەلدانىك سەرى ھەلئەدا لە ۋە بفقيرن كە كەى سەرەكوب دەكرى و لە دۋاى شكەستى ھەر سەرەلئدانىت شۆرشىكىى نوئى ئاۋا بكەين. ھەر شكەستىكى گەلەكەمان لە تىڭۆشان، كە بە مەبەستى ئازادى خەباتى دەكرد، لە ناۋ دەچوو. برىنى ئەۋ گەلەى قولتر دەكردەۋە. بەلام بە ھەمان ئەندازەش رۇخى تىڭۆشان و خەبات و فىداكارى لە نەسلى داھاتودا دروست دەكرد. ميژۋومان شاھىدى

خۇيدا لەسەنگەردا بىت بژ رەخنەۋ دەنگ ھەلېرىن و لەبەرەمبەردا بەشداربىت لەھكۈمرانىەك كە ھىچ بئەمايەكى ديموكراسى و ئەنجامىكى راستەقىنەى سياسىى بەدى نەكرىت تاياداو ھەموو فشارو چالاكيەكى سياسىى و مەدەنى بژ داۋاكردنى پۇستى بالاي ئىدارى بىت، عىراق ھىچ كات ۋەك ئەم ھەل و مەرجه سياسىيەى ئىستا پىۋىستى بە ئۆپۇزسىيۇن نىە. چونكە ۋەختە گەلەكەى بىيتە قوربانى بىرى تايقى و مەزھەبى و ئايدۆلۇژى، بەم پىنيە بەھۆى نەبوونى ئۆپۇزسىيۇن و گوتارىكى جىاۋازى راستەقىنە، ديموكراسىى لە عىراقدا ھەر لەتابوتىكدايە نە ئەخرىتە گۆرەۋە نەلەسەر شانۆى سياسىى رۆل دەيىنيت، ئۆپۇزسىيۇنىش بەشېكە لە بەشدارىكردن و رىگە پىندەرە لە دروستبوونى ئەۋ دۇخەدا، بەھۆى نەبوونى سەدايەكى بەھىز بژ رەخنەكرتنى جديانەى ئەۋ سىيستمە سياسىيەى كە ناتۋانىت ژيانىكى جىاۋاز و ئاسۋودەۋ ئارام بژ گەلى عىراق دەسەبەر بكات.

ھىدايەت ئىبراھىم

hidaiatv۹@yahoo.com

كورد دەبىى بتۋىتەۋە!!

لەمىسانە گىژى. مىندال بووين قسەيەك باۋوبو دەيانگوت كوردىك چوۋ بژ ۋلاتىكى بىانى، زۆر مايەۋە بەلام فىرى زمان نەبوو، نارديان بژ گوندىكى دوور چ كوردى لى نەبى تا ناچار بىئ فىرى زمان بىى. پاش چەندەن سال چۈۋەنەۋە لاى، لە دەركەيان دا تا بزانن كوردە فىرى زمان بوۋە يان نا، مىندالىك لەۋدىو دەرگاۋە بەكوردى لىنى خورين: كىن ئىۋە؟ جاران شانازيمان بەم بەرگرىيەۋە دەكرد و سەرسام دەبووين لە ئاست نەتۋانەۋەدا، ھەر گەلىكى تر بىۋايە دتەسۋاىيەۋە و لەگەل دەورۋەردا دەگونجا. زۆر مالاە كوردەم لە ئەۋروپا بىنيۋە چى كۈينەى دەستكرد و چاۋەزار ھەيە بەدىۋارەۋە ھەليان واسىۋە، چ سترانى كۆن ھەيە برديوويانە و گوڭى لى دەكرن، تەنانت زۆر لەم كەلۋپەلانە لە كوردستانىش دەست ناكەۋنەۋە.

رەنگە يەكيك لە پىنسىر و بەرۆكم بگرئ و بېرسى باشە بىژچى بەلاتەۋە نەرىنپىيە كورد نەتۋابىتەۋە؟ يان ئاخۆ مانەۋەى كورد بىژچى مايەى شانازى نىيە؟ لىرە من ۋەلامىى ئەمە دەدەمەۋە: بەلىى نەتۋانەۋە ئەرىنپىيە و مايەى شانازىشە بەلام نەتۋانەۋەى كورد لە بەرگرى لەخۆ، يان لە پاراستنى نىشتمانەۋە نەبوۋە، بگرە لە پاراستنى خپل و سەرۋەرىي خىلەكايەتپيەۋە بوۋە، لە نەبوونى شۆرشى ئەيلۋول سەرەتايەكى

ئۆپۇزىسيۇنى بەشدار

سەرەلدانى ئۆپۇزسىيۇنى راستەقىنە دەرئەنجامى بوونى ديموكراسيەكى راستەقىنەۋ لەدايك بووى ئەۋ كۆمەلگايەيە، بەۋاتايەكىى تر ديموكراسىى ناكامل، ئۆپۇزسىيۇنىكى ناراستەقىنە بەرھەم دەھىنيت . لەچەند ۋتارىكى تردا رەخنەم لەديموكراسىىئەم ناۋچانە گرتۋوۋ، ۋەستايىشى ديموكراسىى راستەقىنەشم كردۋوۋ . بۆيە ئەم ۋوتارە تەنبا ھەۋلىگە بژ تىشك خىستتەسەر ئۆپۇزسىيۇن لەكوردستان و ھەروەھا لەعىراق . ئەلبەتە لەھەرىمىى كوردستان ھىشتا ئۆپۇزسىيۇن نەبۆتە خاۋەنى ميژۋوۋ واتە تەمەنىى ئۆپۇزسىيۇن و سەرەلدانى ئۆپۇزسىيۇن لەچەند سالىك تىنپايرىت ، بەمانايەكىى تر سەرەلدانى گوتارى ئۆپۇزسىيۇن لەدۋاى ھەلبۇزاردنى ۲۰۰۹/۷/۲۵ پەرلەمانى كوردستان ھاتە ئارۋە .. ئەۋە جگەلەۋەى كە زەمىنەى پىش ۋخت لەرووى و قەرھەنگى و مەعريفەۋە تائەندازەيەك لاۋازبوۋە لەكۆمەلگاي كوردىدا . ئەگەرچى بوونى نارەزايسى خەلك و دايىننەكردنى پىداۋويسىى ماف و ژيانى ھاۋلايتيان لە ھەرىمىى كوردستان رېگە خۇشكەربوون بۆسەرەلئدانى ئۆپۇزسىيۇن، سەربارەى رۆلى ميدىاى ئەھلى و رۇشنىيران و رەخنەگران، ھەروەھا بوونى رەخنەى سياسىى و بىرو راى جىاۋاز لە سەركردايەتىكردنى ھىزە سياسىيەكاندا، ھۆكارىكى ترى سەرەلدانى ئەۋ ئۆپۇزسىيۇنە بوون، بەدىۋىكىى تردا ئەمەئت بلىم ئۆپۇزسىيۇن لەكوردستان و ھەروەھا ھەمان ئەۋ ئۆپۇزسىيۇنە لەعىراقدا لەبازنەيەكى ئالۆيىكىدا گوزەردەكات، ئەمەش بەھۆى نەبوونى پاشخانى فىكىرى و ھەروەھا زەمىنەى سياسىى راستەقىنەى لەبار بژ سەرەلدانى ئەۋ ئۆپۇزسىيۇنە، راستە ئەۋ ئۆپۇزسىيۇنە خاۋەنىى چەندىن كورسى پەرلەمانى كوردستان و چەند كورسيەكى پەرلەمانى عىراقە،

كەس نازانى كورد بەژمارە چەندن، ھەندىك كەس دەلېن چل مىلۇن. ئەگەر ئەم ژمارەيە پىۋەنانى تىندا نەبى، مايەى دلخۇشى نىيە. ژمارەكە بەراۋرد بگە لەگەل دۇخى ژيانيان شەرمەزار دەبى، ناۋى گەرە و دىنى ۋىران. ھەندىك جار گوڭت لىى دەبىى دەلېن كورد گەرەترىن گەلىى سەر روى زەۋىيە كە سەرەبخۇبىيان نىيە، ۋلاتيان لەتلەت و كولتورىيان دابردابىرە. منىش جاران تەباى ھەموو كورد شانازىم بەم دۇخەۋە دەكرد. ئىستا پەشيمان بوومەتەۋە لەم ششانازىيە و ھەسىست بە سەغلەتپىيەك دەكەم لە ئاستىدا. پرسىيارىگىش ئاراستەى خۇم دەكەمەۋە ئىاخۆ ئەم گەلە كە بەدرىژاى ميژۋو بىندەست و چەوساۋە بوۋە و ھىچ رۆژىك دەسەلاتى نەبوۋە بەسەر نىشتمانى خۇيدا، چۆنە ماۋەتەۋە و لەناۋ نەچۋو؟ زۆر گەل بەم دۇخانەدا تى پەريسون و تەنيا ناۋ، يان شوپنەۋارىان ماۋە. "بەختەۋەران" پىيان ۋايە ئەم مانەۋەيە لە ئەنجامى بەرگرىيە. مىن لەبەرئەۋەى لە "بەختەۋەران" نىم پىم ۋايە ئەگەر گەلىك بەرگرىسى كردبىى، خۆى سەرەبخۆ و ۋلاتى سەرفزان دەبوو. كورد بەرگرىيە لە ۋلات نەكردۋوۋ، بەرگرىيە لە ناۋچەى بچۈوك و كۆمەلەى بچۈوك و خپل كرۋەۋە كە لەۋىشپاندا سەرەكەۋتوۋ نەبوۋە بەھۆى ناخەزى و كىنەيان بژ يەك.